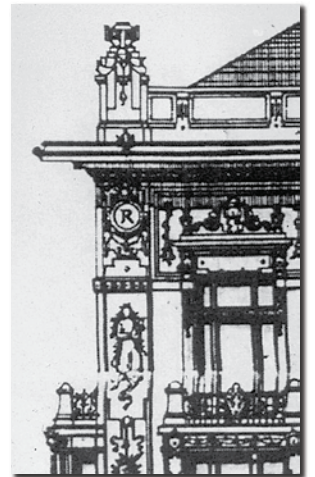

• Da je prije **tridesetpet godina**, tj. za Dan Hrvatskog liječničkog zbora, 26. veljače 1972. godine trebala početi gradnja zgrade Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u krugu Kliničke bolnice Dr. Mladen Stojanović (danas Sestara milosrdnica).

• Autor toga projekta bio je Vahid Hodžić DIA i suradnici iz Projektnog biroa Hidroelektre, tada vrlo uglednog građevinskog poduzeća, koje je trebalo izvesti sve radove. Prema sjećanjima Vahida Hodžića iz siječnja ove godine buduća zgrada Fakulteta trebala je imati dvanaest tisuća četvornih metara. Gradnja Fakulteta bila je zamišljena u fazama. Glavni projektant i nekoliko dužnosnika Fakulteta posjetili su više modernih onovremenih stomatoloških fakulteta u Europi (Frankfurt na Majni, Karlsruhe) kako bi se na licu mjesta izvjestili o mogućim rješenjima Fakulteta u Zagrebu.

• Da je u potrazi za genomom Neandertalca vrlo važnu ulogu odigrala tibija (Vi-80) iz špilje Vindija u Hrvatskoj, koju je na tome mjestu u sloju G3 1980. godine pronašao prof. Mirko Malez sa suradnicima. Profesor Svante Paabo (Max-Planck institut evolucijske antropologije u Leipzigu) i suradnici objavili su zapaženi članak u časopisu Nature (vol. 444/16 NOV 2006) o analizi milijuna parova baza mitohondrijske DNK-a Neandertalca. Usporedbom s genomom suvremenoga čovjeka, čimpanze i Neandertalca zaključili su da postoji stanka od 500 000 godina. Svante Paabo nada se da će unutar iduće dvije godine uspjati dovršiti projekt i potpuno rekonstruirati genom Neandertalca, o kojim potankostima je izvjestio slušateljstvo u velikoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 27. veljače 2007. godine kada je održao predavanje pod nazivom Neandertal genomics.

MENADŽMENT U STOMATOLOGIJI

Doc. dr. sc. Paris Simeon

Menadžment u stomatologiji mlada je znanstvena disciplina koja se tek treba potvrditi i na osnovi koje ćemo moći donositi zaključke utemeljene na znanosti. Ona je dragocjen alat i tehnologija kojom se svakodnevno služimo svi koji neposredno i posredno pružamo stomatološku uslugu: studenti i njihovi voditelji na kliničkim vježbama, liječnici – stomatolozi kao voditelji svojih ordinacija ili kao zaposlenici u manjim ili većim sustavima, ravnatelji i direktori velikih kliničkih i polikliničkih ustanova. Menadžment ili poslovno upravljanje u stomatologiji društvena je funkcija i humanistička znanost s primjenom u prirodnim znanostima i sektoru tercijarne uslužne djelatnosti. Menadžment je i poslovna organizacija ljudi, njihovo osposobljavanje da djeluju u ostvarivanju zajedničkog cilja. To je svako ljudsko nastojanje sa svrhom okupljanja ljudi različitih znanja i vještina s velikom odgovornošću da u

praksi primijenimo strategiju i zadane ciljeve, razvoj i vođenje ljudi, mjerenje učinaka te ponudu i prodaju usluga te organizacije.

Osobito je važno s ekonomskom edukacijom studenata krenuti tijekom studija medicine i stomatologije upravo kako bi što prije shvatili da je menadžment nešto što radimo svaki dan i što nam pomaže da ostvarimo svoja poduzetnička nastojanja. Čini nas uspješnima ili neuspješnima. Pomaže nam da opstanemo dulje u poslu i budemo uspješniji.

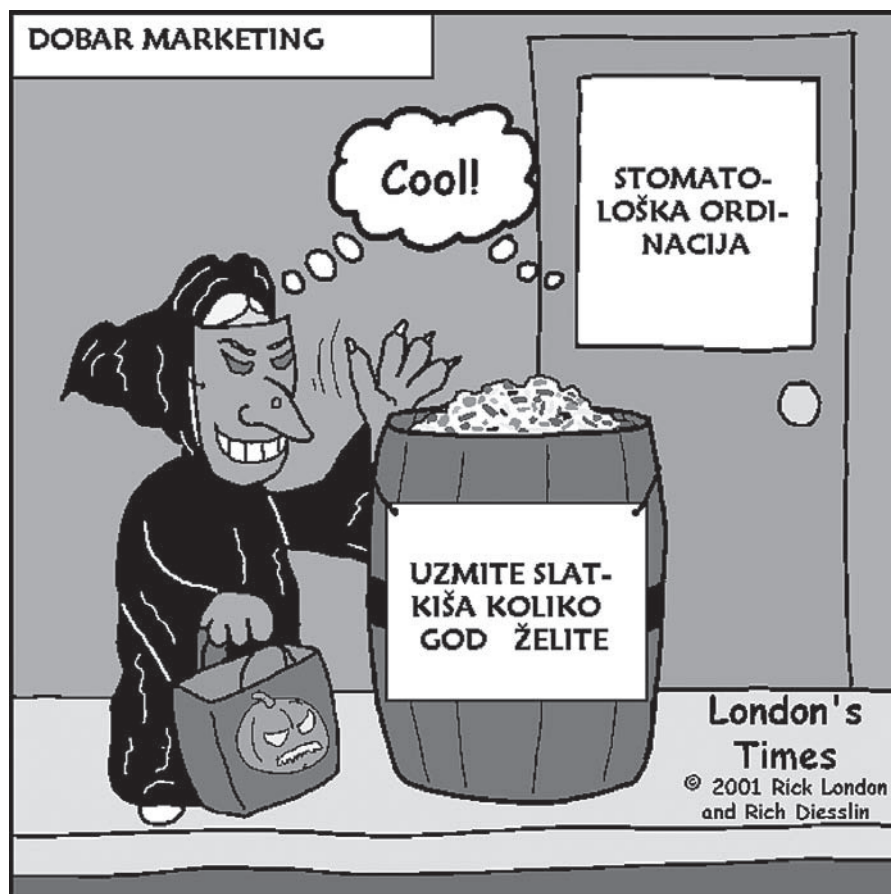
Menadžment se bavi ljudskim bićima sa zadatkom osposobiti ih za zajednički rad, sa zadatkom da svoje poduzetničke i inovacijske ideje lakše ostvare i provedu u radnom ciklusu. Omogućuje nam da svoje slabosti, objektivne i

subjektivne opasnosti i rizike posla smanjimo na najmanju moguću mjeru. O menadžmentu ovise naša sredstva za život i pomaže nam osposobiti se za pružanje nužnog doprinosa društvu i obitelji kao biti postojanja i funkcioniranja pojedinca.

Znanja i umijeća poslovnog upravljanja i organizacije postaju sastavni dio svih studija i općenito kulture naroda i univerzalna su te u osnovi sasvim jednaka u primjeni bez obzira na to gdje bili.

Menadžment ili poslovno upravljanje u stomatologiji bavi se našim osnovnim klijentom – pacijentom, onim zbog kojeg postojimo i kojemu pružamo i prodajemo uslugu. Pacijent – klijent je ljudsko biće, dio našeg tima koji ili shvaća svoje potrebe i probleme, ili ne. Naša je terapija definirana pacijentovim potrebama. Mi smo tu da ih pretočimo u objektivne i pružimo pacijentu uslugu – terapiju temeljenu na znanstvenim činjenicama. Naučene vještine poslovnog upravljanja pacijentom omogućuju nam voditi tog pacijenta, upoznati njegovu psihologiju i očekivati njegovu reakciju, prepoznati, upravljati njihovim potrebama te učiniti te potrebe zajedničkim (za terapeuta i pacijenta), ostvariti ih, naplatiti na obostrano zadovoljstvo te za to i odgovarati.

Menadžment u stomatologiji obuhvaća i organizaciju i upravljanje poslovnim sustavom i svim sastavnicama toga sustava (npr. zaposlenicima, marketingom, financijama, nabavom i s još mnogo toga). Najčešće će se ta edukacija odnositi na manje sustave - do 10 zaposlenih, jer je to okosnica stomatološke zdravstvene usluge u Republici Hrvatskoj. No, stomatološka ordinacija nije i jedini sustav u kojem diplomirani liječnik stomatolog može ostvariti i pronaći sebe. Ta se znanja mogu sjediniti sa znanjima upravljanja i vođenja malih ili većih sustava do više desetaka, stotina pa i tisuća zaposlenih. Dakle znanja o menadžmentu mogu nas obogatiti i omogućiti nam da radimo ono što se prije svodilo samo na stomatološku ordinaciju. Predmet interesa menadžmenta u stomatologiji i zdravstvu bit će sve interesno – utjecajne skupine, dakle osim skupina koje pružaju stomatološku i medicinsku usluge, bit će i skupine koje pružaju uslugu stomatoloških tehnika i laboratorija i njihovo funkcioniranje i organizacija, interesno – utjecajne skupine dobavljača potrošnih i trajnih dobara (opreme) te platitelja usluga od pojedinaca do osiguravajućih kuća.

U sustavu stomatološke (zdravstvene) usluge valja dobro i odgovorno upravljati za račun vlasnika bez obzira tko on bio. Jasno definiran vlasnik pomaže menadžmentu nekog sustava dobro upravljati. Sasvim je jasno da poslovno upravljanje u malim privatnim sustavima funkcionira više manje dobro i zato što je povezano s poduzetničkom ulogom vlasnika koji je najčešće sam liječnik stomatolog, voditelj tima i vođa kao osoba. U većim sustavima se poduzetnička uloga vlasnika najčešće gubi jer vlasnik više nema dovoljno vremena psihofizički naporno raditi u struci i upravljati rastućim sustavom pa te funkcije bivaju odvojene. U srednjim i velikim sustavima zbog specifične povijesti medicinske usluge u Republici Hrvatskoj koja na toj razini do nedavno nije prepoznavala privatnu i poduzetničku inicijativu, poslovno upravljanje otežano je nedovoljno definiranim vlasnikom razapetim između objektivno smanjenih mogućnosti države, politike, čuvanja socijalnog mira i parcijalnih interesa pojedinaca.

Menadžment u stomatologiji je ono što mnogi misle da znaju sami po sebi, a omogućuje nam da se međusobno razlikujemo i da razlikujemo poslovne sustave. To je nešto što svi svaki dan radimo bez obzira na to gdje radimo i na kojoj razini radimo. Poslovno upravljanje i organizacija postali su nužda i ne bi ju valjalo podcijeniti, ali ni precijeniti nego potpuno uklopiti u akademsku i stručnu svakodnevnicu te stalnim učenjem i napredovanjem učiniti zadovoljstvom, a ne mukom.